

"וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר בְּךָ יְבָרַךְ יִשְׂרָאֵל לְאֹמֶר יִשְׁמַךְ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכַמְנַשֶּׁה וַיִּשֶׂם אֶת־אֶפְרַיִם לִפְנֵי מְנַשֶּׁה:" (בראשית מח:כ)

יעקב מברך את בני יוסף שהם יהיו המודל לברכה. ננסה לבאר במה זכו ומה מעלתם. יש מסבירים שמעלתם היא בכך שזכו לגדול טוב, מחונכים כראוי, למרות היותם בגלות מצרים בתנאים סביבתיים גרועים וקשים. זאת לא חכמה לגדל צדיקים בתנאי חממה שמורה, אך לזכות להישגים רוחניים בשפל רוחני זה מודל לחיקוי והערכה.

ניתן לומר בדרך אחרת. מעלתם היא בכך שלמרות שיעקב הקדים את אפרים לפני מנשה, שניהם שמחו והסכימו לכך. וזאת היא הברכה המוערכת המהווה מודל להערצה! יעקב רק שיכל את ידיו אך השאיר את מנשה בצד ימין, ובכך העביר מסר שהוא לא שולל לחלוטין את מעלתו של מנשה. מעלתו של מנשה באה לידי ביטוי בהיבט הגשמי, ורק בעניין הרוחני אפרים הוא ראש וראשון. השילוב והחיבור של שני הכוחות, והקדמת המעלה הרוחנית היא הברכה השלמה. בניגוד למאבקי הבכור והנבחר בכל ספר בראשית אפרים ומנשה נותנים כבוד הדדי ושמחים אחד במעלת חברו ומחברים ומשלבים את הכוחות לבנין שלם.

אפרים ומנשה מכירים בשוני, בעובדה שלכל אחד מהם קווי אופי שונים המובילים את יעקב לברך איש כברכתו, הם מבינים ששוויון אינו דימיון, על אף השוני אפרים ומנשה נשארים אחים בלב ובנפש.

זו הסיבה שהם הפכו לסמל ומופת. בכל ליל שבת אנו כאילו מבקשים מילדינו:

אתם שונים, אתם אחרים, אבל אל תהפכו את השונות למקור של כעס, שנאה ומחלוקת. זהו המקור לברכת יעקב: "בך יברך ישראל לאמר ישמך אלוקים כאפרים וכמנשה".

נזכה לראות בשונות ערך מחבר ולא מפריד, נזכה לראות בכל אחד מתלמידנו את הייחודי והמיוחד,

הברכה לה זכו יחד היא "וידגו לרוב" שיפרו וירבו כדגים ולא תשלוט בהם עין הרע. אך ניתן להבין שיש פה רמז לפרות ולרבות ולחדש בתורה. על הפסוק "וַיֵּשֶׁב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן וַיֵּאחֲזֵז בָּהּ וַיַּפְרוּ וַיִּרְבּוּ מְאֹד:" (בראשית פרק מז:כז) מתרגם בתרגום יונתן: "וַיְתִיב יִשְׂרָאֵל בְּאֶרֶץ דְּמִצְרַיִם וַבְּנֹו לְהוֹן בְּתֵי מְדַרְשֵׁין וּפְלִטִין". עיקר חשיבות הריבוי הוא בתוספת תורה וקדושה.

יעקב אינו מסתפק בישיבה שהקים יהודה בארץ גושן, אלא יעקב ובניו הוסיפו עוד ועוד ישיבות ותורה.

מסתבר שלצורך כך חשוב שילוב הכוחות של אנשי עשיה מבורכים ואנשים אשר רוח בהם המלאים בתורה ויחד מקימים ישיבות ואולפנות לרוב.

השבת נציין שבת מיוחדת לרכזי תוכנית הרמב"ם היומי אשר כיעקב ובניו פועלים בהוספת תורה וקדושה, מובילים לימוד קבוע, ופועלים להגדיל מס' המשתתפים מתוך בחירה בלימוד הרמב"ם היומי בתוך בתי החינוך שלנו.

שבת שלום ומבורך

שפע ברכת ה' עלינו בגשמי ברכה

שוש נגר